

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37P/268/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119436893
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2021:6119436893.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Cvengovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti S., X., Q.. XX. XX. XXXX, Y., Q.. XX. XX. XXXX G. W., Q.. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, detí matky Z.. J. S.G., Q.. XX. XX. XXXX, W. U. R., Ž. XXX, toho času bytom U. U., U. XX, právne zast. JUDr. Luciou Fabriciusovou, advokátkou, so sídlom AK Banská Bystrica, Komenského 18B a otca J. S.Š., Q.. XX. XX. XXXX, W. U. Ž., R. XXX, toho času v ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

Súd maloleté deti S., X., Q.. XX. XX. XXXX, Y., Q.. XX. XX. XXXX G. W., Q.. XX. XX. XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky, pričom oprávnenie maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach majú obaja rodičia samostatne.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí S., X., Q.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 110,- € mesačne, Y., Q.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 100,- € mesačne a W., Q.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 90,- € mesačne, vždy do 15. Dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 28. 11. 2019.

Zročné výživné od 28. 11. 2019 do 12. 05. 2021 na maloleté deti S., X., Q.. XX. XX. XXXX, Y., Q.. XX. XX. XXXX G. W.G., Q.. XX. XX. XXXX spolu na všetky deti vo výške 5 100,- € súd otcovi povoľuje splácať v 50,- € mesačných splátkach na každé z detí zvlášť, spolu s bežným výživným až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky, a to počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Styk otca s maloletými deťmi sa neupravuje.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka sa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne návrhom podaným na tunajšom súde dňa 28. 11. 2019 domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu tak, že maloleté deti sa zveria do jej osobnej starostlivosti s tým, že bude oprávnená maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok a otec bude povinný prispievať na výživu maloletej Kristíny výživným vo výške 110,- € mesačne, maloletej Silvie výživným vo výške 100,- € mesačne a na maloletého Tomáša výživným vo výške 90,- € mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom podania návrhu na súd. Styk otca s maloletými deťmi nežiadala upraviť. Zároveň žiadala priznať náhradu trov konania vo výške 100 %. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloleté deti pochádzajú z manželstva rodičov, pričom v súčasnosti prebieha konanie o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 13P/126/2019. Od

23. 09. 2019 nežijú s otcom detí v spoločnej domácnosti, kedy sa presťahovala ku svojim rodičom do Banskej Bystrice. Od tejto doby otec na deti žiadnym spôsobom neprispieva ani sa s nimi nestretáva. V súčasnosti sa otec nachádza vo väzbe v ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica, nakoľko mu bolo vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby a zločin vydierania, pričom tieto trestné konania začali na základe ňou podaného trestného oznámenia zo dňa 23. 09. 2019. Uviedla, že nemá žiadny príjem, je evidovaná na úrade práce, aktívne si hľadá prácu, poberá len prídavky na maloleté deti, po finančnej stránke ju podporujú rodičia. Na chod domácnosti im neprispieva žiadnou čiastkou. Následne po získaní práce by chcela mesačne prispievať na domácnosť sumou 200,- €. Ďalej uviedla, že jej rodičia platia za bývanie 180,- € mesačne bytovému družstvu, za elektriku 33,- € mesačne, TV 18,30 € mesačne a internet 19,- € mesačne. Poukázala na to, že za seba a 3 deti platila poplatok za komunálny odpad vo výške 29,76 €. Jej rodičia platia deťom poisťku na každé v sume 20,- €. Ona si platí mobilný telefón vo výške 13,- € mesačne. Ďalej uviedla, že maloletá Kristína navštevuje 6. ročník základnej školy, má vlastný mobilný telefón, navštevuje matematický krúžok v škole, ktorý je bezplatný. Iné záujmové krúžky nemá. Maloletá Silvia navštevuje 4. ročník základnej školy, navštevuje atletický krúžok, ktorý je bezplatný. Maloletý Tomáš navštevuje materskú školu, je predškolač. K návrhu pripojila potvrdenie o podaní trestného oznámenia a rodné listy maloletých detí.

2. Otec v písomných vyjadreniach k návrhu zo dňa 27. 12. 2019, 20. 01. 2020, 30. 06. 2020, 01. 07. 2020, 31. 07. 2020, 07. 08. 2020, 04. 03. 2021 uviedol, že má záujem o dohodu so svojou manželkou ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu s tým, že nesúhlasí, aby iba matka výlučne deti zastupovala a spravovala ich majetok, nakoľko maloleté deti nadobudli od neho majetok a matka sa chce k nemu týmto spôsobom dostať. Poukázal na to, že v súčasnosti si nevie zabezpečiť príjem na úhradu matkou požadovaného výživného a má záujem o styk so svojimi deťmi. Má výhrady voči zvereniu maloletých detí do výlučnej starostlivosti matky v prípade že táto bude naďalej pod vplyvom svojich rodičov, nakoľko títo nemajú vhodné prostredie, kričia po deťoch, používajú fyzické tresty. Zároveň navrhol prikázanie veci na prejednanie a rozhodnutie na Okresný súd Veľký Krtíš z dôvodu obavy o objektivnosť konania, pričom poukázal na to, že na Okresnom súde Veľký Krtíš sa vedie aj rozvodové konanie. Uviedol, že Okresný súd Veľký Krtíš uznesením sp. zn. 13P/126/2019-151 prerušil konanie o rozvode manželstva do skončenia trestného konania sp. zn. 10T/7/2020 z dôvodu nemožnosti určiť potencialitu dosahovania jeho príjmu. Zotrvával na podanom návrhu na prikázanie veci Okresnému súdu Veľký Krtíš, nakoľko v čas podania návrhu mali maloleté deti bydlisko v okrese Veľký Krtíš. Otec zaplatil aj súdny poplatok za návrh na prikázanie veci podľa položky č. 26 Sadzovníka súdnych poplatkov.

3. Opatrovník maloletých detí v písomných vyjadreniach k návrhu zo dňa 09. 01. 2020, 22. 04. 2021 odporučil návrhu matky vyhovieť, maloleté deti zveriť do jej osobnej starostlivosti, otca zaviazat' prispievať na výživu maloletých detí primeraným výživným. Ďalej uviedol, že z rozhovoru s matkou maloletých detí vyplynulo, že otec je v telefonickom kontakte s maloletými deťmi približne 1x týždenne, zasiela im aj listy. Tak isto aj jej zasiela listy, v ktorých ju obviňuje za súčasný stav. Poukázal na to, že maloleté deti sú v kontakte so starými rodičmi so strany otca, ktorí tiež finančne na deti prispievajú. Poukázal na to, že v súčasnosti má matka vytvorené vhodné bytové podmienky pre zdravý psychický a fyzický vývin detí.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 13NcC/2/2021-114 zo dňa 26. 03. 2021 návrh otca na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/268/2019 Okresnému súdu Veľký Krtíš nevyhovelo z dôvodu, že v danom prípade nebola splnená ani jedna z podmienok. Nebol daný ani súhlas druhého účastníka s prikázaním veci. Odvolací súd zároveň poukázal na to, že dôvody pre ktoré otec navrhol prikázať vec inému súdu, a to, že matka v čase začatia konania mala trvalý pobyt v Žihľave a že sa vedie na Okresnom súde Veľký Krtíš konanie o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode, resp. ničím nepodložený pocit obavy otca o objektivnosť konania, nie sú dôvodmi výnimočného charakteru, pre ktoré by bolo možné prikázať vec Okresnému súdu Veľký Krtíš, pričom takýmto prikázaním veci by došlo jedine k záťaži ostatných účastníkov konania, a to matky, kolízneho opatrovníka, a nie k hospodárnejšiemu, rýchlejšiemu, alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšiemu, či dôkladnejšiemu posúdeniu veci.

5. Matka na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu. Uviedla, že maloleté deti pochádzajú z manželstva, pričom v súčasnosti prebieha rozvodové konanie na Okresnom súde Veľký Krtíš, ktoré je prerušené do skončenia trestného konania. Uviedla, že z manželstva pochádzajú 2 maloleté deti, v

spoločnej domácnosti nežijú s manželom od septembra 2019. Od vtedy zabezpečuje starostlivosť o deti ona, túto zvláda aj za pomoci svojich rodičov. Býva v 3-izbovom byte, ktorý je vo vlastníctve jej rodičov, býva tam spolu s maloletými deťmi a starými rodičmi maloletých detí z jej strany. Na domácnosť rodičom prispieva 300,- € mesačne, robí aj nákupy potravín, mesačne zhruba vo výške 300,- €, nakoľko maloleté deti viac zjedia. Uviedla, že maloletá X. má 13 rokov, navštevuje 7. ročník základnej školy, kde sa platilo ZRPŠ 17,- € na rok, maloletá sa v škole stravuje, kde sa platí 10,- € na mesiac. Zakupovali sa aj školské pomôcky na začiatku roka v sume 10,- € a učebnica na ruský jazyk v sume 30,- €. Maloletá nenavštevuje žiadny záujmový platený krúžok. Nie je vedená v špecializovanej ambulancii, pravidelne neužíva žiadne lieky. Maloletá Y. má 10 rokov, navštevuje 5. ročník základnej školy, kde sa platilo ZPRŠ 12,- € na rok, keďže sa jedná o ďalšieho súrodenca. Taktiež sa v škole stravuje, kde sa platí suma 10,- € mesačne. Maloľetej sa zakupovali školské pomôcky v sume 10,- € na začiatku roka a učebnice angličtiny vo výške 20,- €. Maloletá Y. chodí na futbal, kde sa platí 15,- € mesačne, zakupovali sa tam aj kopačky za 20,- € a dres za 10,- €. Maloletá máva futbal 2x týždenne, stredu a štvrtok od 17.00 h do 18.30 h a 1x cez víkend. Nenavštevuje žiadne špecializované ambulancie, ani neužíva pravidelne lieky. Maloletý W. má 7 rokov, navštevuje 1. ročník základnej školy, kde sa platilo ZRPŠ 12,- € na začiatku roka, strava 10,- € mesačne, školský klub 10,- € mesačne. Matka uviedla, že výbavu pre prváka, školskú tašku dostali, školské pomôcky na začiatku roka boli 10,- €, pracovný zošit bol 3,- €. Maloletý nenavštevuje žiadne špecializované ambulancie, neužíva pravidelne lieky. Poukázala na to, že všetky 3 maloleté deti navštevujú zubára, s čím sú spojené zvýšené výdavky, u maloletého W. to bolo naposledy v sume 40,- €, u X. G. Y. po 10,- €. Uviedla, že maloleté dievčatá bývajú v škole do 13.30 h, maloletý býva v školskom klube do 15.00 h. Na nočný spánok sa maloleté deti ukladajú o 20.00 h. Uviedla, že jej príjem je 650,- € mesačne, uplatňuje si daňový bonus, poberá aj rodinné prídavky. Iný príjem nemá. Okrem detí inú vyživovaciu povinnosť nemá. Nevlastní nehnuteľnosti. Pokiaľ je na ňu evidované osobné motorové vozidlo, toto už bolo predané, avšak doposiaľ to nebolo vysporiadané, v tomto sa spofahla na manžela. Nemá zdravotné obmedzenia ani invaliditu. Uviedla, že otec v súčasnosti neprispieva na výživu detí žiadnou sumou. Maloletá Y. je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti v pozemkovom spoločenstve Bátovce, kde bola uhradená suma 700,- € v súvislosti so súdnym konaním, pričom táto suma bola uhradená z účtu, ku ktorému jej poskytol prístup otec detí ako štatutárny zástupca spoločenstva. Uviedla, že finančne prispievajú na maloleté deti aj stará matka maloletých detí zo strany otca a jeho brat. Výživné žiadala priznať vo výške ako uviedla v návrhu, a to od podania návrhu. Potvrdila, že otec je s deťmi v kontakte telefonicky 1x týždenne, maloleté deti už majú vlastné mobilné telefóny, otec volá priamo im. Taktiež deťom posielala aj pohľadnice, prania k narodeninám. Netrvala na striktnéj úprave styku otca s maloletými deťmi, nakoľko telefonický kontakt maloletým deťom s otcom umožňuje.

6. Otec na pojednávaní nesúhlasil s návrhom matky ohľadom zastupovania a spravovania majetku maloletých detí z dôvodu, že sa obchádza zákon. Nesúhlasil ani s výškou výživného ako navrhovala matka z dôvodu, že v súčasnosti nie je v jeho možnostiach platiť takúto výšku výživného, nakoľko sa nachádza v kolúznej väzbe, a preto ho nie je možné zaradiť ani do práce. Naďalej je evidovaný iba ako obvinený, preto môže byť aj oslobodený, odsúdený, alebo mu bude uložené ochranné liečenie, teda momentálne nie je možné určiť potencialitu jeho príjmu tak ako to uvádzal aj Okresný súd Veľký Krtíš v rámci rozvodového konania. Uviedol, že s manželkou komunikujú, vedia sa spolu zhodnúť ohľadom maloletých detí. Uviedol, že matke detí dal prístup k účtu v rámci pozemkového spoločenstva, kde je spoluvlastníkom aj maloletá Silvia. Z tohto boli uhrádzané aj nejaké platby. Taktiež finančne prispela deťom aj jeho rodina. Nebráni sa platiť výživné, ale nateraz keď je vo väzbe, nie je reálne možné, aby vôbec platil nejaké výživné aj keď si je vedomý svojej zákonnej povinnosti. Navrhol prerušiť konanie podobne ako na Okresnom súde Veľký Krtíš alebo mu určiť výživné len v minimálnej miere. Poukázal na to, že má byť prevezený na pozorovanie do nemocnice pre odsúdených, preto nie je zrejme ako sa tento stav konania vyvinie. Uviedol, že je vlastníkom nehnuteľnosti v katastrálnom území Žihľava, okres Veľký Krtíš. Osobné motorové vozidlo, ktoré je na neho evidované, už neexistuje asi 6 rokov. Má 100 % podiel spoločníka v obchodnej spoločnosti, ktorá sa zaoberá lesníctvom, poľnohospodárstvom, ktorá však v súčasnosti žiadnym spôsobom nefunguje, keďže sa o to nikto nestará. Odklad podania daňového priznania podávala zrejme účtovníčka. Nemá zdravotné obmedzenia ani priznanú invaliditu. Potvrdil, že je s maloletými deťmi v kontakte telefonicky 1x do týždňa, niekedy sa deti snažia nájsť výhovorky pri volaní. S matkou sa však snaží nájsť vhodné riešenia a o tomto spolu komunikujú. Uviedol, že s maloletým Tomášom dlhú dobu nebol v kontakte. Mal výhrady voči bytovým podmienkam matky u jej rodičov z dôvodu, že deti bývajú v izbe so starými rodičmi. Poukázal však na to, že zásadné výhrady voči starostlivosti matky o maloleté deti nemá. Je si vedomý toho, že v súčasnosti nie je možné upraviť jeho osobný kontakt s deťmi, vzhľadom aj na pandemické opatrenia. O videohovor s deťmi doposiaľ

nepožiadal, lebo tento je iba 1x za mesiac asi na 20 minút. Nevyžaduje, aby ho maloleté deti osobne navštevovali vo väzbe, nakoľko to nie je vhodné.

7. Lustráciou v registri ZVJS má súd preukázané, že otec sa nachádza vo väzbe na základe rozhodnutia Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. OTp/162/2019, a to od 24. 09. 2019.

8. Zamestnávateľ matky Notársky úrad JUDr. Daniela Vozárová, Banská Bystrica oznámil, že priemerný mesačný zárobok matky je 595,53 € , uplatňuje si aj daňový bonus.

9. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica oznámil, že matka nie je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, poberá prídavky na 3 deti, každé v sume 25,50 € mesačne.

10. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš oznámil, že otec nie je príjemcom žiadnych štátnych sociálnych dávok vyplácaných úradom, nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Naposledy bol vedený v evidencii v roku 2008.

11. Sociálna poisťovňa oznámila, že matka ani otec nie sú poberateľmi žiadnych dávok vyplácaných sociálnou poisťovňou.

12. Daňový úrad Banská Bystrica oznámil, že spoločnosť K.S.M., s. r. o. Žihľava 290, Pôtor, za rok 2020 nepodala daňové priznanie, podala žiadosť o odklad do 30. 06. 2021. Spoločnosť K.S.M., s. r. o. podávala daňové priznanie za rok 2018, kde výsledok hospodárenia spoločnosti bol 1.111,13 €.

13. Lustráciou v katastri nehnuteľností bolo zistené, že matka nie je vlastníkom nehnuteľností. Otec je vlastníkom nehnuteľností v katastrálnom území Žihľava, okres Veľký Krtíš, kde je podielovým spoluvlastníkom pozemkov o veľkosti podielu 50/1083, charakter pozemkov - ostatné plochy a trvalý trávnatý porast o celkovej výmere 30.726 m², ako aj lesného pozemku o celkovej výmere 5.026 m².

14. Okresný dopravný inšpektorát Veľký Krtíš oznámil, že matka je vlastníkom motorového vozidla Peugeot 405, rok výroby 1995 a otec je vlastníkom motorového vozidla Škoda Felícia, rok výroby 1997.

15. Lustráciou v bankách bolo zistené, že otec má evidovaný účet v M Bank s disponibilným zostatkom -14.766,28 €. Matka má evidovaný bankový účet v Československej obchodnej banke s disponibilným zostatkom 688,76 €. Stav bankových účtov je k 19. 04. 2021.

16. Z oznámenie Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica zo dňa 21. 04. 2021 vyplýva, že otec bol predvedený do ich zariadenia na výkon väzby od 26. 09. 2019 s tým, že poriadok i režim dodržiava. Vzťahy mimo väzbu udržiava prostredníctvom návštev so svojimi bratom, formou korešpondencie s manželkou a bratom, i formou telefonovania so svojimi deťmi, bratom a matkou a tiež posielaním balíkov s priateľmi. Vzhľadom na momentálnu pandemickú situáciu je možné zabezpečiť styk otca s maloletými deťmi len prostredníctvom telefonovania a videonávštev, prostredníctvom aplikácie Skype. Otec je v pravidelnom telefonickom kontakte so svojimi deťmi, ale o sprostredkovanie videohovoru doposiaľ nepožiadal. K realizácii videonávštev je potrebná jeho žiadosť a následne stanovisko príslušného OČTK (Okresného súdu Veľký Krtíš). Otec nie je zaradený do pracovného procesu v ústave, preto nemožno hodnotiť jeho pracovnú morálku. Disciplinárne odmenený ani potrestaný doposiaľ nebol.

17. Z obžaloby Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš č. Pv 422/19/6610-34 zo dňa 14. 01. 2020 vyplýva, že na otca maloletých detí bola podaná obžaloba pre trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) ods. 3, písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona, kde poškodenou je jeho manželka, teda matka maloletých detí, pričom svedkom trestného činu mala byť aj maloletá dcéra X..

18. Z oznámenia Okresného súdu Veľký Krtíš vyplýva, že konanie o rozvod manželstva vedené pod sp. zn. 13P/126/2019 nie je doposiaľ právoplatne skončené. Uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 13P/126/2019-151 zo dňa 27. 07. 2020 bolo konanie prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 10T/7/2020. Konanie vedené na Okresnom súde

Veľký Krtíš pod sp. zn. 10T/7/2020 nie je doposiaľ právoplatne skončené, vo veci bola pribratá znalecká organizácia na skúmanie duševného stavu obžalovaného (otca maloletých detí).

19. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

20. Podľa § 24 ods. 1, 3, 4 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

21. Podľa § 28 ods. 1, 2 zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujem maloletého dieťaťa.

22. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

24. Podľa § 77 ods. Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

26. Vykonaným dokazovaním v danej veci má súd preukázané, že maloleté deti pochádzajú z manželského vzťahu rodičov, pričom v súčasnosti prebieha rozvodové konanie, ktoré nie je doposiaľ právoplatne skončené, nakoľko je prerušené do právoplatného skončenia trestného konania vedeného voči otcovi detí. Rodičia nežijú v spoločnej domácnosti od septembra 2019, spolužitie neobnovili, nakoľko otec detí bol následne vzatý do väzby. Rodičia spoločne nezabezpečujú výchovu a výživu detí, nehospodária spoločne, otec sa v súčasnosti nachádza vo výkone väzby. Otec poukázal na to, že zásadné výhrady voči starostlivosti matky o maloleté deti nemá, nesúhlasil len s formou zastupovania a spravovania majetku maloletých detí, aby o tomto nerozhodovala iba matka. Poukázal na to, že ohľadom starostlivosti o deti s matkou spolu komunikujú. Súd preto návrh matky na úpravu výkonu rodičovských

práv a povinností k maloletým deťom považoval za dôvodne podaný. Súd zistil, že od kedy rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, osobnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje matka, v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Sociálnym šetrením bolo taktiež zistené, že matka má vytvorené aj vhodné bytové podmienky pre starostlivosť o maloleté deti. Otec na pojednávaní súhlasil so zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti matke. Súd s prihliadnutím na doterajšiu starostlivosť matky o maloleté deti, vytvorené vzájomné citové väzby medzi matkou a deťmi, vyjadrenia otca i odporúčenie opatrovníka, zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky.

27. Zákon o rodine v ustanovení § 28 priznáva rodičom maloletého dieťaťa rodičovské práva, ku ktorým okrem iného patrí zastupovanie a správa majetku dieťaťa. Rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov nedochádza k odňatiu, ani k obmedzeniu rodičovských práv druhého rodiča, práva zostávajú zachované a k ich výkonu sú naďalej oprávnení obaja rodičia, keďže súdom nebolo zasiahnuté do spôsobilosti na právne úkony ani jedného z rodičov, ani do výkonu ich rodičovských práv a povinností v zmysle § 38 Zákona o rodine. Vzhľadom na uvedené potom súd v zmysle ustanovenia § 28 Zákona o rodine určil, že obidvaja rodičia sú oprávnení a povinní zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach samostatne. Pokiaľ ide o podstatné veci maloletého dieťaťa, na týchto sú povinní rodičia sa vždy dohodnúť v prípade, ak sa nedohodnú, rozhodne na návrh niektorého z nich súd (§ 35 Zákona o rodine).

28. Keďže súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, následne sa súd zaoberal otázkou určenia výživného otcovi ako rodičovi povinnému na výživné, ktorý nemá maloleté deti v osobnej starostlivosti. Pri určovaní výšky výživného otcovi súd vychádzal z kritérií § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, a to z veku, odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, ako aj z možností, schopností a majetkových pomerov otca. Vykonaným dokazovaním v danej veci má súd preukázané, že maloletá Kristína má 13 rokov, navštevuje 7. ročník základnej školy, kde sa platia bežné poplatky, v škole sa stravuje. Maloletá nemá žiadny záujmový platený krúžok. Maloletá Silvia má 10 rokov, navštevuje 5. ročník tej istej základnej školy, kde sa platia bežné poplatky, v škole sa stravuje. Maloletá chodí na futbal, kde sa platí mesačne 15,- €, s tým sú spojené aj zvýšené výdavky na zakupovanie kopačiek, dresu, tieto zakupovala matka spolu v sume 30,- €. Maloletý Tomáš má 7 rokov, navštevuje 1. ročník základnej školy, kde sa platia bežné poplatky, v škole sa stravuje, navštevuje aj školský klub. Nemá žiadny záujmový platený krúžok. Maloleté deti navštevujú zubnú ambulanciu, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Lieky pravidelne neužívajú. Matka býva s maloletými deťmi v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, kde prispieva na bývanie a stravu, pričom výdavky na jednu osobu predstavujú sumu 150,- € mesačne (600,- € - bývanie a strava : 4 osoby - matka a maloleté deti). Matka má na maloleté deti výdavky bežné ich veku, zahrňujúce aj náklady na stravu, hygienické potreby, oblečenie, obutie i voľnočasové aktivity, preto sú výdavky uvádzané matkou považované za odôvodnené a primerané veku a potrebám detí. Matka je zamestnaná, jej príjem je podľa vlastného vyjadrenia vo výške 650,- € mesačne, poberá rodinné prídavky, uplatňuje si aj daňový bonus. Nevlastní nehnuteľnosti. Nemá zdravotné obmedzenia ani invaliditu. Poukázala na to, že motorové vozidlo, ktoré je na ňu evidované bolo už predané, avšak prepis vysporiadaný nebol. Rodičia okrem maloletých detí nemajú inú vyživovaciu povinnosť. Otec maloletých detí je od septembra 2019 doposiaľ vo výkone väzby, kde nie je pracovne zaradený. Pred nástupom do výkonu väzby bol otec jediným konateľom a spoločníkom obchodnej spoločnosti zaoberajúcej sa lesníctvom a poľnohospodárstvom, ktorá vykazovala zisk. Taktiež je otec podielovým spoluvlastníkom rozsiahlych nehnuteľností, ktoré môžu byť speňažené a taktiež využité pre účely plnenia si vyživovacej povinnosti. Súd na danom mieste poukazuje, že v rozhodnom období pre určenie výživného je otec väzobne trestne stíhaný pre skutok, ktorého sa mal dopustiť voči matke maloletých detí, z ktorého dôvodu objektívne nie je schopný vykonávať zárobkovú činnosť, resp. prevádzkovať doterajšiu podnikateľskú činnosť. Je pravdou, že pokiaľ otec nebol právoplatne odsúdený a uznaný vinným zo spáchania trestného činu, hľadá sa na neho ako na nevinného, preto nie je možné uzavrieť, či si otec svoju aktuálnu situáciu zavinil sám svojim neuváženým a úmyselným protiprávnym konaním, alebo je nevinný a vo väzbe je bez vlastného zavinenia. O vine, resp. nevine otca za trestný čin je oprávnený rozhodovať jedine konajúci trestný súd a civilný súd si túto otázku v predmetnej veci nemôže vyriešiť ako predbežnú. Nemožno však nezohľadniť tú skutočnosť, že pri rozhodovaní súdu o vzatí osoby do väzby musia byť zásadne splnené všetky podmienky v zmysle ustanovenia § 71 Trestného poriadku, teda okrem iného musia byť osvedčené skutočnosti nasvedčujúce tomu, že skutok pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený. Trestný súd rozhodujúci o väzbe otca, teda musel mať uvedené skutočnosti minimálne za osvedčené. Napriek tomu je potrebné na otca maloletých detí hľadieť

ako na nevinného. Avšak na druhej strane aktuálna situácia otca, ktorý je väzobne stíhaný, nemôže byť za žiadnych okolností na ťarchu maloletého dieťaťa, najmä na úkor jeho výživy. Je neúnosné, aby matka znášala finančné plnenie vyživovacej povinnosti k maloletým deťom v celom, či takmer v celom jej rozsahu. Prípadne, aby maloleté deti boli postihnuté aktuálnou situáciou otca tým, že tento by voči nim nemal žiadnu alebo len minimálnu vyživovaciu povinnosť (29,42 €), ktorá vôbec nezodpovedá ich odôvodneným potrebám rovnako ani možnostiam a schopnostiam otca v prípade, že by nebol väzobne stíhaný. Skutočnosť, že je otec vo väzbe, preto nemožno pričítať na ťarchu maloletého dieťaťa, ktoré nemôže byť sankcionované za aktuálny stav otca. Uvedené konštatoval aj Ústavný súd Českej republiky v rozhodnutí ÚS 1181/2007, ktorý uviedol, že pokiaľ sa rodič zbavil svojim úmyselným konaním, kvôli ktorému na neho bola uvalená väzba, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu, nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu tohto dieťaťa, ktoré má podľa článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Takýto výklad zodpovedá aj článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa a článku 5 Zákona o rodine. Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča, v danom prípade otca, preto nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery (ktoré sú momentálne nulové), ale jeho reálne možnosti (ktoré by mal, ak by nebol vo väzbe), dané okrem iného jeho fyzickým stavom, vzdelaním, praxou, pracovnými skúsenosťami. Z uvedeného dôvodu súd v danom prípade vychádzal z možností a schopností otca aké mal pred nástupom do väzby, teda z príjmov aj z jeho podnikateľskej činnosti, kde však súd poukazuje, že o týchto má reálnu pochybnosť, nakoľko predmetná spoločnosť mala vykazovať čistý zisk len necelých 93,- € mesačne, čo sa súdu javí ako účelové pre účely podaného daňového priznania za rok 2018, kde základ dane predstavoval sumu 1.111,13 €. Zároveň súd poukazuje, že otec je mladý, v produktívnom veku, na jeho strane súd nemal preukázané žiadne objektívne prekážky, zdravotné obmedzenia, či invaliditu, ktoré by mu bránili. následne aj po prepustení z výkonu väzby, prípadne z výkonu trestu odňatia slobody, sa zamestnať a prispievať riadne na výživu svojich maloletých detí. Vzhľadom na vyššie uvedené potom súd určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých detí tak, ako žiadala matka v návrhu, a to na výživu maloletej Kristíny výživným vo výške 110,- € mesačne, maloletej Silvie výživným vo výške 100,- € mesačne a maloletého Tomáša výživným vo výške 90,- € mesačne, nakoľko takto určené výživné odzrkadľuje aj odôvodnené potreby maloletých detí. Súd má za to, že takto určené výživné zodpovedá aj právu dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a zároveň bude zachované právo dieťaťa mať výživným zabezpečené životné minimum, ktoré je v súčasnosti vo výške 98,08 € mesačne na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa.

29. Keďže súd návrh matky považoval za dôvodne podaný, počiatok plnenia vyživovacej povinnosti súd určil odo dňa podania návrhu matkou v zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine tak, ako matka žiadala, nakoľko už v tomto čase sa otec žiadnym spôsobom nepodieľal na výžive maloletých detí.

30. V danom prípade tak otcovi vzniklo zročné výživné odo dňa podania návrhu matkou, t. j. od 28. 11. 2019 do dňa vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, t. j. do 12. 05. 2021, spolu vo výške 5.100,- €, ktoré pozostáva z priznanej sumy výživného na všetky deti, spolu 300,- € (110,- +100,- +90,- € x 17 mesiacov, počas ktorých si otec žiadnym spôsobom neplnil svoju vyživovaciu povinnosť na maloleté deti). Súd priznanú sumu zročného výživného otcovi povolil splácať v pravidelných mesačných splátkach spolu s bežným výživným, pričom pri určení výšky splátok súd zohľadnil výšku zročného výživného, dobu splatnosti i celkové pomery na strane otca. V danom prípade súd poukazuje, že nemôže byť na ujmu maloletých detí, že otec si svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť doposiaľ žiadnym spôsobom neplnil a z uvedeného dôvodu mu preto vzniklo zročné výživné v uvedenej výške.

31. Styk otca s maloletými deťmi súd neupravil, ponechal ho na dohodu rodičov, keďže ani jeden z rodičov na tejto úprave netrval. Súd mal preukázané, že otec napriek tomu, že je vo výkone väzby, je v pravidelnom telefonickom kontakte s maloletými deťmi, v súčasnosti osobný styk otca s maloletými deťmi nie je možný pre opatrenia v súvislosti s pandémiou Covid-19, pričom otec ani netrval na úprave osobného kontaktu s deťmi a o videohovory s maloletými deťmi nepožiadaval. Keďže maloleté deti sú v kontakte s otcom, nemal súd nateraz preukázanú potrebu úpravy styku otca s maloletými deťmi súdnym rozhodnutím.

32. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania súd v predmetnej veci nezistil. Účastníci konania si znášajú trovy konania, ktoré im v konaní vznikli sami (súdne poplatky, trovy

právneho zastúpenia). V danej veci bola matka zastúpená advokátom na základe pridelenia z Centra právnej pomoci, kde sa náhrada trov právneho zastúpenia spravuje osobitnou zákonnou úpravou.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).